

La Defensa dels Drets Culturals: els ODS i l'Agenda 21 de la Cultura

Publicat per [Interacció](#) [1] el 28/10/2020 - 08:00 | Última modificació: 14/12/2020 - 14:35

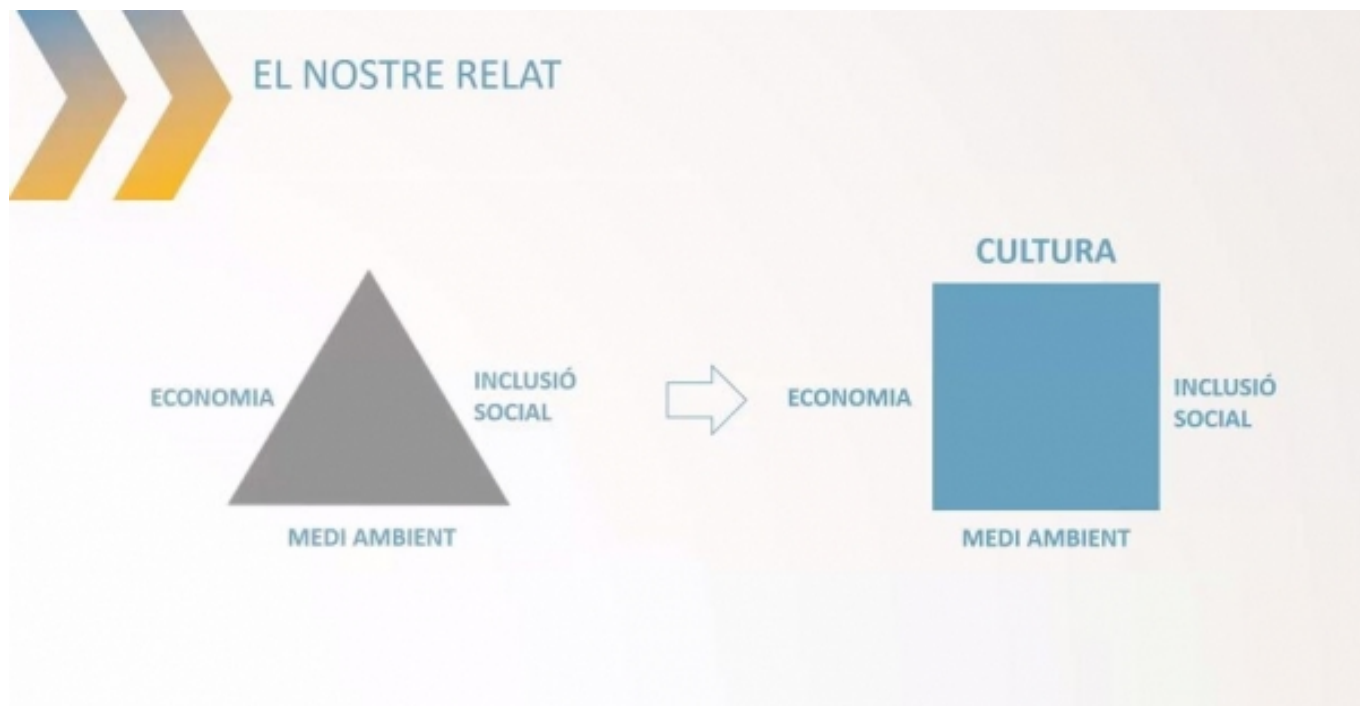
Sabem en què consisteixen exactament els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) i l'Agenda 21 de la Cultura? Quin és el seu abast? Per poder-ne saber més sobre com treballar els ODS en l'àmbit de la cultura i com aplicar-los als nostres municipis, us oferim **un breu resum de dues interessants jornades de formació sobre drets culturals i sostenibilitat que va oferir el CERC.**

Les dues sessions van tenir per objectius, **establir una definició de drets culturals en l'actual context, incidir en la necessitat dels drets culturals i definir en què consisteixen els ODS en cultura i com aplicar-los als municipis.**

Durant la formació vam poder conèixer **els disset objectius que componen l'estratègia global de l'Agenda 2030, cap d'ells és específic de l'àmbit cultural**, és per això que sempre es tenia present el rerefons de l'Agenda 21 de la cultura i el seu lligam amb els ODS que es vinculen a la cultura. L'Agenda 21 de la Cultura, es va obrir camí ja el 2004 amb aquest document fundacional sobre polítiques culturals i desenvolupament sostenible: '[La cultura es el cuarto pilar del desarrollo sostenible](#) [2]'.
'

Un dels temes amb major presència durant les sessions, precisament va ser el debat sobre fins a quin punt la Cultura es troba insertada en els diversos ODS, un tema sobre el qual vam escriure a Interacció a '[La presència de la cultura a l'Agenda 2030](#) [3]' a partir la campanya [#culture2030goal](#) [4].

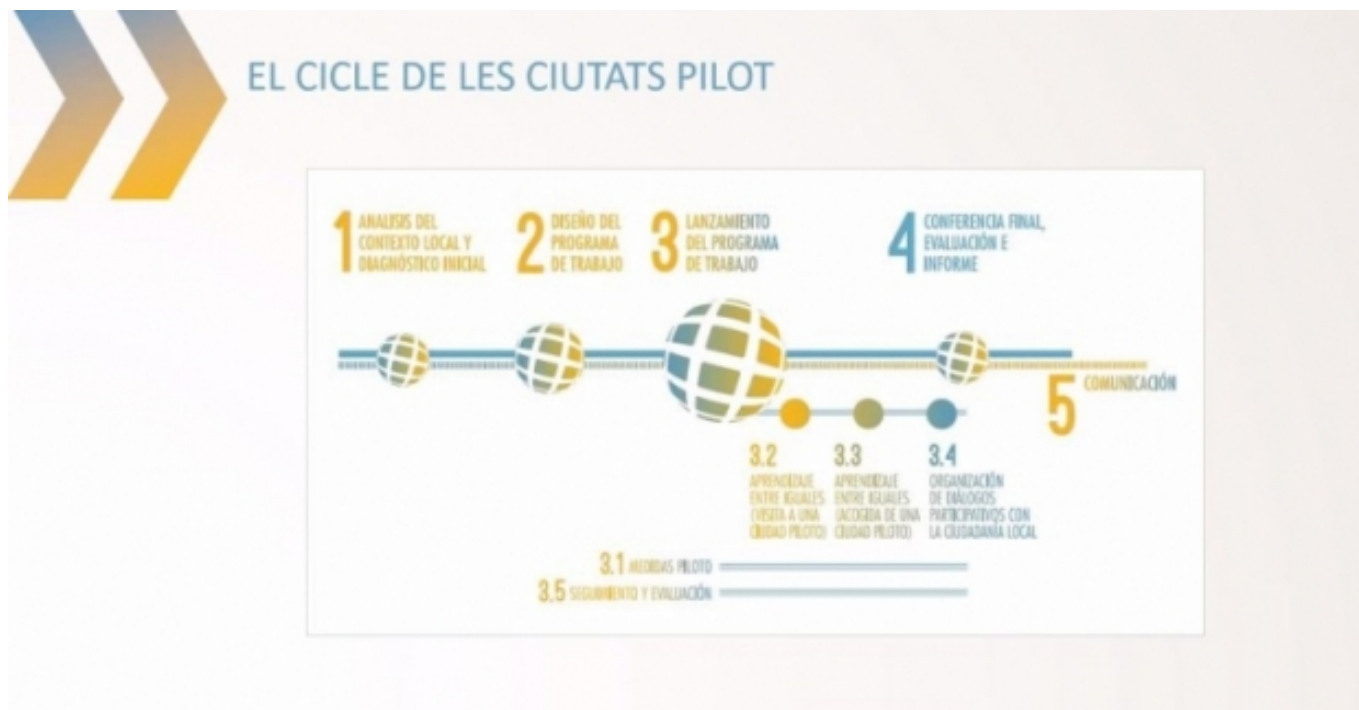
La sessions de formació, guiades per en [Jordi Pascual](#) [5] i la [Marta Llobet](#) [6] de la comissió de cultura del [CGLU](#) [7] (Ciutats i Governos Locals Units) van posar especial interès en els documents elaborats per l'Agenda 21 de la Cultura com ara, aquesta guia per a l'acció local dels municipis: "[La cultura en los objetivos de desarrollo sostenible. Guía práctica para la acción local](#) [8]", i que **anima a les ciutats i els governs locals a implicar i promoure l'empoderament dels ciutadans, els actors i les xarxes vinculats amb la cultura en els processos locals de forma transversal.** La cultura forma part de les ODS: "**Nosaltres som ODS**", va dir Jordi Pascual.

Pascual, coordinador de la comissió de cultura del CGLU, creu en **la capacitat que té la cultura per incloure i mobilitzar altres actors sobre quin és el futur de les nostres societats**. Segons ell, **parlar de cultura, d'inclusió, de drets, etc. força als altres agents a tenir-ho en compte en les seves accions**. D'aquesta manera, i gràcies a la guia pràctica '[Cultura 21: Accions](#) [9]', amb 9 compromisos per a la implementació de l'Agenda 21 de la cultura, s'hauria d'assolir el reconeixement, per fer de la sostenibilitat la base de les polítiques culturals dels governs locals i així fer factibles els drets culturals.

Encara que no hagin sigut contemplats com a un objectiu en la forma en què s'han formulat els ODS, **els aspectes culturals poden esdevenir recursos per assolir gran part dels objectius especificats en l'Agenda 2030**, per exemple, mitjançant la mobilització dels coneixements tradicionals al voltant dels recursos naturals i la integració del patrimoni cultural i les indústries creatives en les estratègies de desenvolupament econòmic: **els coneixements i els recursos culturals poden actuar com a facilitadors del desenvolupament sostenible**. De fet, **les pràctiques culturals transmeten formes d'expressió, creativitat i construcció de la identitat que es relacionen amb el nucli de la dignitat humana i, com a tals, encarnen el desenvolupament sostenible centrat en les persones**.

Ara bé, tenim exemples d'aquestes accions que puguin emmirallar-nos i prendre referències tangibles de l'aplicació d'aquests ODS en cultura? Sí, hi ha les [Ciutats Pilot](#) [10] de l'Agenda 21 de la Cultura, com ara Cuenca o Terrassa (que es troba a punt d'acabar el procés). A grans trets Terrassa presenta exemples com la marca '[Terrassa City of films](#) [11]', pel desenvolupament empresarial i econòmic de les indústries audiovisuals però també una vessant educativa a través de les biblioteques. A banda de Terrassa, també trobem el cas més recent de Sant Cugat del Vallès, del qual trobareu aquest article publicat a Interacció, "[L'Agenda 21 de la cultura com eina per reforçar les polítiques culturals locals](#) [12]", si voleu saber-ne més sobre com inicia el procés.

El debat sobre els drets culturals, diu Pascual, cada vegada és més estès i afirma que cal tenir present que aquests son universals i indivisibles a més de ser interdependents i estar interrelacionats. En aquest sentit, trobem **dos documents bàsics entorn els drets culturals**: D'una banda, **la Declaració Universal dels Drets Humans** i de l'altra, **a l'article 15 del Pacte Internacional dels Drets Econòmics, Socials i Culturals (PIDESC) 1966**.

A partir de les preguntes que van llençar els assistents a la formació al final de la sessió a través de videoconferència, van sorgir qüestions interessants, com **quin és el grau de compliment de les accions i compromisos amb les ciutats en que treballa el CGLU**. Des d'una visió global, segons la comissió del cultural del GCGLU, **el debat mundial ha virat cap a les propostes fetes d'anar més enllà de cultura i economia, basant-se en els drets, la perspectiva de gènere, etc.** A més que les ciutats a partir de les accions proposades creen un pla de treball adaptat a les pròpies febleses o forteses. Ara mateix, informa Marta Llobet, ens trobem en la dècada d'acció, del 2020 al 2030, per assolir els objectius dels ODS durant aquests propers 10 anys. És per això que **el CGLU està llença un nou programa que connecta els ODS amb la cultura a partir set conceptes, anomenat; "Las siete claves [13]"**. Serveix per localitzar els ODS a través de la cultura partint de set reptes de futur, que s'adapten a cada municipi.

Sobre la qüestió de la situació actual d'aquestes accions **davant la pandèmia per la COVID-19**, Jordi Pascual respon que **es fa evident el lligam entre la participació cultural en relació amb la salut, hi ha una correlació entre pràctiques culturals actives i millores en salut**. El document; "[Cultura, ciudades y la pandemia de COVID-19 \[14\]](#)", podria exemplificar aquests lligams que es fan més palesos actualment. Reforçant tot el que té a veure amb les cures, reforçant el paper del sector públic, i totes les vinculacions amb la resta d'ODS, podem millorar aquesta situació, exposa Jordi Pascual. Una situació, diu, que afecta de manera brutal el sector cultural **a mig termini ha de portar a una millor localització, al respecte pel patrimoni, ha de fer millors les polítiques públiques**. Caldrà però, **reforçar la capacitat d'actuar del sector cultural en altres àmbits de l'administració local**.

Per conèixer millor el procés d'implementació de l'Agenda 21 de la cultura en l'àmbit municipal us recomanem:

Anàlisi de les Polítiques Culturals
a partir de Cultura 21: Accions

Recomanacions per a la implementació
de l'Agenda 21 de la cultura

2019
Sant Cugat del Vallès

[15]

[Anàlisi de les Polítiques Culturals a partir de Cultura 21: Accions](#) [15]

Recomanacions per a la implementació de l'Agenda 21 de la cultura. Sant Cugat del Vallès (2019).

Sant Cugat del Vallès és un dels municipis de Catalunya amb un nivell elevat de planificació en l'àmbit de les polítiques culturals. Des del 2005 disposa d'un Pla de Cultura, que es va revisar el 2015, i diversos plans estratègics en alguns dels àmbits o sectors. Gràcies al lideratge dels equips municipals i el suport de la Diputació de Barcelona a través del Centre d'Estudis i Recursos Culturals (CERC), el 2018 l'Ajuntament va decidir fer un pas més en la seva acció cultural introduint l'Agenda 21 de la cultura (2004) en els seus marcs de treball, d'acord amb la voluntat d'alinejar les seves polítiques públiques amb les polítiques globals de desenvolupament sostenible. La primera fase de la implementació de l'Agenda 21 de la cultura es va iniciar el juliol de 2018, elaborant un diagnòstic de la situació de la Cultura a Sant Cugat entorn dels eixos i les àrees temàtiques establertes a l'Agenda 21 de la cultura, i participant en un dels programes de sensibilització i aprenentatge de la Comissió de cultura de CGLU, Cultura 21 Lab.

[Inicieu sessió](#) [16] o [registreu-vos](#) [17] per enviar comentaris

Categories: Crònica

Etiquetes: polítiques públiques

Etiquetes: administració local

Etiquetes: drets culturals

Etiquetes: objectius de desenvolupament sostenible (ODS)

Etiquetes: Agenda 21 de la Cultura

Etiquetes: Sant Cugat del Vallès

Etiquetes: Terrassa

- [18]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/CIDOC/blogs/2020/drets-culturalis-ods>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

- [2] https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/zz_cultura4pilards_esp.pdf
- [3] <https://interaccio.diba.cat/CIDOC/blogs/2019/presencia-cultura-agenda-2030>
- [4] <http://culture2030goal.net/>
- [5] <https://interaccio.diba.cat/wiki/pascual-i-ruiz-jordi>
- [6] <https://interaccio.diba.cat/members/llobetfm>
- [7] <https://www.uclg.org/es>
- [8] https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/culturaods_web_es.pdf
- [9] https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/cidoc_c21_015.pdf
- [10] <http://www.agenda21culture.net/es/nuestras-ciudades/ciudades-piloto>
- [11] <https://www.terrassacityoffilm.com/>
- [12] <https://interaccio.diba.cat/blogs/2019/lagenda-21-cultura-eina>
- [13] https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/es_7_claves_introduction.pdf
- [14] https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/report_8_-_culture_cities_and_the_covid19_pandemic_-_es.pdf
- [15] https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/analisi_de_les_politiques_culturals_a_partir_de_cultura_21.pdf
- [16] <https://interaccio.diba.cat/>
- [17] <https://interaccio.diba.cat/form/alta-comunitat>
- [18] <https://interaccio.diba.cat/node/8361>